

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

**Αθήνα, 11-10-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 85**

**ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 104 33
Πληροφορίες : Ελένη Παπουδάκη

Τηλέφωνο : 210-8208822
E-mail: epapoudaki@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ : 1. Δ/ΝΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

2. 1η Υ.ΠΕ. Αττικής
κ. ΚΑΨΑΛΗ ΦΩΤΙΟ
Τηλ. 213 201 0505
dir.prog@1dype.gov.gr
tm.poiotitas@1dype.gov.gr
Ζαχάρωφ 3, ΤΚ 11521, Αμπελόκηποι

Κοιν. ΙΚΕΛΟΣ
Υπόψη κας Χελιώτη
chrissa.x@somateio-ikelos.gr
Οικοτροφείο & Π.Δ. «Αττική»
Σωματείο Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα
Πρόληψης & Προαγωγής Υπηρεσιών Υγείας
«ΙΚΕΛΟΣ»
Ευρυτανίας 48 & Ιτέας 2
Αθήνα, ΤΚ. 115 23
Τηλ. 210 8664401/ 6944570737

Θέμα: «Επιστολή του Σωματείου μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα, Πρόληψης και Αγωγής Υγείας «ΙΚΕΛΟΣ» με ΘΕΜΑ: Απομάκρυνση ενοίκου * από το Οικοτροφείο “Αττική”»**

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2716/1999 η Ειδική Επιτροπή «εποπτεύει και ελέγχει την προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές, όπως το δικαίωμα για αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης στις Μονάδες Ψυχικής Υγείας, το δικαίωμα για εξειδικευμένη ατομική θεραπεία ...» και «παρεμβαίνει κάθε φορά που διαπιστώνει παραβίαση των δικαιωμάτων των ατόμων με ψυχικές διαταραχές».

Στο πλαίσιο αυτής της αποστολής, τέθηκαν υπόψη της Ειδικής Επιτροπής μια σειρά από έγγραφα του φορέα ΙΚΕΛΟΣ αναφορικά με τον ένοικο ***. του οικοτροφείου «Αττική» (βλ. ανωτέρω σχετικά)

Ιστορικό

«Μεταξύ των ενοίκων συμπεριλαμβάνεται και ένα άτομο με τα αρχικά του στοιχεία ***[...] με διάγνωση (F78) νοητική υστέρηση δυσπροσαρμοστικές μεταβολές τις συμπεριφοράς. Εισήλθε στη συγκεκριμένη δομή από 1-4-2019, έπειτα από απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης της Μετάβασης των Ψυχικά Ασθενών σε ΜΨΑ της 1ης Υ.ΠΕ. Αττικής (αρ.πρ. ΕΜΠ483, 19-3-2019). Κατά τη διάρκεια της παραμονής του παρουσίασε επανειλημμένα επεισόδια επιθετικής συμπεριφοράς προς τους λοιπούς ενοίκους και προς το προσωπικό του Οικοτροφείου. Τα αλλεπάλληλα και έντονα περιστατικά επιθετικής συμπεριφοράς από την ένταξή του στη Δομή, οδήγησαν την επιστημονική ομάδα σε εμπρόθεσμες (εντός του Α' τρίμηνου από την εισαγωγή) διαδικασίες για την μετακίνησή του από τη Δομή λόγω σοβαρής ετεροκαταστροφικής συμπεριφοράς. Ακολούθησε απόφαση της αρμόδιας επιτροπής της οικείας Υ.ΠΕ (Αρ.Πρ. 1739 και από 4/9/2019) για μετακίνηση σε αντίστοιχο οικοτροφείο (τύπου Α1) της ΑμΚΕ «ΙΑΣΙΣ», η οποία δεν πραγματοποιήθηκε λόγω άρνησης της Δομής υποδοχής να εντάξει τον κ.*** στους ενοίκους της. Στους επόμενους μήνες ακολούθησαν αποφάσεις οι οποίες ανέβαλαν την μετακίνηση του ενοίκου σε επόμενο χρόνο, με την αιτιολογία μη ύπαρξης κενής θέσης σε Δομή τύπου Α7 (υψηλής επιτήρησης). Στις 19/10/2019, εκδόθηκε η απόφαση με αρ.πρ. 215, όπου αναφέρεται ότι η μετακίνηση του ενοίκου αναβάλλεται, καθώς δεν υφίσταται γνωστή Δομή Α7 στην επικράτεια. Ακολουθεί στις 27/2/2020, έπειτα από γραπτές εκθέσεις των συνεχών κινδύνων που προκύπταν, η απόφαση με Αρ.Πρ. 761, που εισάγει την οδηγία για εκ περιτροπής νοσηλείες, με την σειρά σε όλα τα εφημερεύοντα νοσοκομεία. Από τότε μέχρι σήμερα, όλες οι αποφάσεις της επιτροπής που έχουν εκδοθεί μετά από εκθέσεις του Ψυχιάτρου και της επιστημονικά υπεύθυνης της Δομής (οι οποίες περιγράφουν τους κινδύνους και το ανεφάρμοστο της απόφασης στην πράξη) εμμένουν στο ίδιο πλαίσιο επαναλαμβανόμενων νοσηλειών, ορίζοντας μάλιστα το διάστημα παραμονής σε κάθε κλινική, 1 με 1 ½ μήνα (τελευταία σχετική απόφαση με αρ.πρ. 1323 και από 15/4/2021).»

Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται:

[...] «η παραμονή του στις ψυχιατρικές κλινικές δεν είναι δεδομένη καθώς ο ασθενής δεν γίνεται βίαιος στο πλαίσιο υποτροπής, αλλά πρόκειται για στοιχείο της πάθησής του. Ακόμα και όταν ολοκληρώνεται η εισαγωγή, δεν ακολουθείται η οδηγία της σχετικής απόφασης, αλλά η γνωμάτευση του υπεύθυνου ιατρού της εκάστοτε κλινικής, οπότε επιστρέφει στην Δομή σε διάστημα 10-20 ημερών».

Τέλος, ο φορέας ΙΚΕΛΟΣ καταλήγει:

1. «Στη σοβαρή επιβάρυνση του ασθενούς από την συνεχή μετακίνηση σε διαφορετικά περιβάλλοντα, από κλινικές στην Δομή, με τραυματικό για τον ίδιο τρόπο.
2. Στην πιθανή επιβάρυνσή του από τις συνεχείς προσπάθειες για τροποποίηση της φαρμακευτικής αγωγής του (στην οποία έχει σταθερά χαμηλή ανταπόκριση).
3. Στη σοβαρή ψυχολογική επιβάρυνση των υπόλοιπων ενοίκων, οι οποίοι βρίσκονται σε καθεστώς φόβου, καθώς έχουν δεχθεί αναίτια βία ακόμα και στον ύπνο τους.
4. Στη συνεχή έκθεση σε κίνδυνο ενοίκων και προσωπικού.
5. Στη σοβαρή και πλέον οριακή επιβάρυνση της γενικής λειτουργίας της Δομής, η οποία βρίσκεται με πολύ συχνή περιοδικότητα σε καθεστώς αντιμετώπισης κρίσης και έκτακτων περιστατικών».

Διαπιστώσεις Ειδικής Επιτροπής:

Από τα έγγραφα και το ιστορικό προκύπτει ότι:

Ο ασθενής *** έχει ταλαιπωρηθεί πολύ από τις επαναλαμβανόμενες και πάντα ακούσιες νοσηλείες του σε διαφορετικά πλαίσια, χωρίς σχέδιο για θεραπευτική συνέχεια.

Επίσης, έχει ταλαιπωρηθεί από την άγωνα προσπάθεια παραμονής του σε ένα πλαίσιο όπου δεν μπορεί να εφαρμοστεί ένα θεραπευτικό πρωτόκολλο που να μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του.

Τίθεται ζήτημα παραβίασης του δικαιώματός του για πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης που να μπορούν να καλύψουν τις αυξημένες/ιδιαιτέρες ανάγκες του, και για αξιοπρεπή διαβίωση στην κοινότητα.

Όπως επίσης και τίθεται ζήτημα για την παραβίαση των αντίστοιχων δικαιωμάτων των άλλων ενοίκων της δομής ΙΚΕΛΟΣ.

Τέλος, επισημαίνουμε ότι η Ειδική Επιτροπή έχει λάβει παρόμοιες αναφορές που αφορούν σε προβλήματα έλλειψης θέσεων σε κατάλληλες ΜΨΑ για ανθρώπους με συγκεκριμένο ιστορικό και ανάγκες.

Συστάσεις Ειδικής Επιτροπής

Γενικότερες συστάσεις

Για να μπορεί να έχει ουσιαστική εφαρμογή η Εγκύκλιος Αρ. Πρωτ.: Γ3α,β/Γ.Π.οικ.131-04/ 01/2021 για τη Διαδικασία μετάβασης ψυχικά ασθενών σε Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης και να βρίσκεται η κατάλληλη θεραπευτική λύση για τον κάθε ασθενή θα πρέπει να δημιουργηθούν - κατόπιν εκτίμησης αναγκών και σχεδιασμού - κατάλληλες, εξειδικευμένες και επαρκείς για να καλύψουν τις ανάγκες μονάδες ψυχικής υγείας, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι

άνθρωποι με αρκετά μεγάλη ψυχική επιβάρυνση απολαμβάνουν το δικαίωμα για αξιοπρεπή διαβίωση στην κοινότητα με τη μεγαλύτερη δυνατή αυτονομία και σύμφωνα με όσα ορίζονται στην εθνική νομοθεσία (Ν. 2716/1999), καθώς στη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία “Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες», η οποία έχει κυρωθεί από τη χώρα μας (Ν.4074/2012).

Ειδικότερα, για το ζήτημα των ατόμων με αυξημένες ανάγκες (επί παραδείγματι σοβαρές διαταραχές συμπεριφοράς, όπως ο εν λόγω ασθενής) κρίνεται απαραίτητο να δημιουργηθούν εξειδικευμένες μονάδες για την αντιμετώπιση των πολύπλευρων αναγκών τους, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν στις ήδη υπάρχουσες μονάδες, ώστε να απολαμβάνουν μια ισότιμη πρόσβαση σε μονάδες ψυχικής υγείας κατάλληλες για εκείνους.

Για το συγκεκριμένο ασθενή:

Είναι επιτακτική ανάγκη ο εν λόγω ασθενής να μεταφερθεί σε κατάλληλη ΜΨΑ για την περίπτωσή του, οικοτροφείο Α1, καθώς η Ειδική Επιτροπή δεν θεωρεί ότι επιλύει το πρόβλημα η εκ περιτροπής νοσηλεία του σε νοσηλευτική μονάδα, χωρίς σχέδιο για τον ασθενή που να καλύπτει τη σταθεροποίηση της κατάστασής του και τη θεραπευτική του συνέχεια.

Μια πιο μακρόχρονη νοσηλεία σε ψυχιατρικό νοσοκομείο με στόχο, μέχρις ότου υπάρξει δομή τύπου Α7, να βρεθεί ένα οικοτροφείο Α1 που φιλοξενεί παρόμοια περιστατικά και έχει μια τεχνογνωσία, εξειδίκευση και δυνατότητα να τον εμπεριέχει και φροντίζει.

Στη συνέχεια θα πρέπει να καταρτιστεί ένα λεπτομερές θεραπευτικό πλάνο με χρονική άνεση και ο ασθενής να προετοιμαστεί κατάλληλα από τη θεραπευτική ομάδα που θα τον υποδεχτεί, σε συνεργασία με την ομάδα του ψυχιατρικού τμήματος καθώς και με την οικογένεια.

Παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Για την Ειδική Επιτροπή

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΣΥΛΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ: (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

- 1. Γραφείο Υφυπουργού Υγείας**
- 2. Δ/νση Ψυχικής Υγείας**
- 3. Αυτοτελές Τμήμα Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών Υγείας**